

တိုင်းရင်းသားရေးရာရန်ပုံငွေကို စစ်ကောင်စီက ထက်ဝက်လျှော့ချ

စာမျက်နှာ (၂) သို့

မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို အမေ့ပြုကျင့်ရန်ကြံစည်မှု တစ်နှစ်ကျော် သည်အထိ အမှုမှန်မပေါ်

စာမျက်နှာ (၄) သို့

မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို အမေ့ပြုကျင့်ရန်ကြံစည်မှု တစ်နှစ် ကျော်သည်အထိ အမှုမှန်မပေါ်

စာမျက်နှာ (၅) သို့

Kaung ငှာ You စာသင်ကျောင်းဖြစ်စဉ်ကြောင့် မော်လမြိုင်မှ CDM ဆရာဆရာမများ အလုပ်ရပ်နားခံရ

စာမျက်နှာ (၆) သို့

ငွေကြေးမောင်းပွမှုနှင့် ကုန်ချေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုကြောင့် လူတန်းစား အားလုံး ကျပ်တည်းလာ

စာမျက်နှာ (၇) သို့

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုများကို ငွေကြေးဖြင့် ကျေအေးခိုင်းနေ

စာမျက်နှာ (၈) သို့

မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံများကို စွန့်ပစ်ထားရဟု ဒေသခံများပြော

ဇူလိုင် ၁၁၊ ၂၀၂၂

တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ် ကြောင်လျှာကွင်းဒေသရှိ ဥယျာဉ်ခြံမြေ များကို မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် နှစ်အတော်ကြာ ပစ်ထားလိုက်ရကြောင်း ဒေသခံခြံပိုင်ရှင်များက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

HUMAN RIGHTS FOUNDATION OF MONLAND (HURFOM)
www.rehmonnya.org

စာမျက်နှာ (၃) သို့

တိုင်းရင်းသားရေးရာရန်ပုံငွေကို စစ်ကောင်စီက ထက်ဝက်လျှော့ချ

ဇူလိုင် ၁၉၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဗမာမဟုတ်သောတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍများတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် မွန်ပြည်နယ်အစိုးရက သီးသန့်ရန်ပုံငွေများ ခွဲဝေချထားပေးလျက်ရှိရာတွင် ယခုနှစ်၌ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက အဆိုပါရန်ပုံငွေကို ထက်ဝက်အထိ လျှော့ချခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အာဏာသိမ်းခါစ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသားရန်ပုံငွေအတွက် ယခင်နှစ်များတွင်ရရှိခဲ့သည့်အတိုင်း လူမျိုးတစ်မျိုးလျှင် ကျပ်သိန်း (၁,၀၀၀) ရရှိခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ် ၂၀၂၂ တွင်မူ အဆိုပါဗမာဏ၏ထက်ဝက်ဖြစ်သော ကျပ်သိန်း (၅၀၀) ကိုသာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

“မွန်ပြည်နယ်မှာ (ဗမာမဟုတ်တဲ့) တိုင်းရင်းသား (၃) မျိုးအတွက် တိုင်းရင်းသားရေးရာရန်ပုံငွေကို ချပေးတယ်။ ဒီနှစ်တော့ တစ်ဝက်လျှော့လိုက်တော့ (လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက်) သိန်း (၅၀၀) ပဲ ရတယ်” ဟု မွန်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် မွန်၊ ကရင်နှင့် ပအိုဝ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် တိုင်းရင်းသားရေးရာရန်ပုံငွေကို သမ္မတဦးသိန်းစိန် လက်ထက်ကတည်းက သီးသန့်ခွဲဝေပေးအပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

“ကြည့်ရတာတော့ တိုင်းရင်းသားရေးရာအတွက် သီးသန့်ဘက်ဂျက် (ရန်ပုံငွေ) မရှိတော့ဘူး။ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ဘက်ဂျက်ကလည်း တစ်ဝက်လျှော့သွားပြီ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ သိရသ

လောက်တော့ (အစိုးရကျောင်းတွေမှာ) တိုင်းရင်းသားဘာသာသင်ဖို့အတွက်လည်း ဘာဘက်ဂျက်မှ သူတို့(စစ်ကောင်စီ)က စီစဉ်မထားဘူး” ဟု အဆိုပါတက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ရန်ပုံငွေကို ထက်ဝက်လျှော့ချလိုက်သဖြင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာလှုပ်ရှားမှုများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကန့်အသတ်များ၊ အခက်အခဲများ ရှိလာမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

“မွန်ပြည်နယ်မှာ (ဗမာမဟုတ်တဲ့) တိုင်းရင်းသား (၃) မျိုးအတွက် တိုင်းရင်းသားရေးရာရန်ပုံငွေကို ချပေးတယ်။ ဒီနှစ်တော့ တစ်ဝက်လျှော့လိုက်တော့ (လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက်) သိန်း (၅၀၀) ပဲ ရတယ်”

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံများကို စွန့်ပစ်ထားရဟု ဒေသခံများပြော

ဇူလိုင် ၁၁၊ ၂၀၂၂

တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ် ကြောင်လျှာကွင်းဒေသရှိ ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် နှစ်အတော်ကြာ ပစ်ထားလိုက်ရကြောင်း ဒေသခံခြံပိုင်ရှင်များက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

“(ကျွန်တော့်ခြံက)မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်တဲ့နေရာနဲ့ နီးနေတော့ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပြီးကတည်းက ခုချိန်ထိ ခြံကို မသွားရဲဘူး။ နောက်ထပ်ပေါက်ကွဲမှု မဖြစ်ဘူးလို့ မပြောနိုင်ဘူးလေ” ဟု ကြောင်လျှာကွင်းဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၉ နှစ်ကုန်ပိုင်းမှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်း ရေဖြူမြို့နယ်တွင် မြေမြှုပ်မိုင်းနင်းမိသူ (၁၀) အထိ ရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် (၅) ဦးမှာ ကြောင်လျှာကွင်းဒေသမှ ဖြစ်သည်။ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ထိခိုက်မှု မကြာခဏဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ဒေသခံများက ၎င်းတို့၏ဥယျာဉ်ခြံသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ရန် ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။

“ခြံကို ပစ်ထားပြီး လုံးဝကို မသွားတော့ဘူး။ သွားဖို့ကို ကြောက်နေတာ။ ထိခိုက်တဲ့သူတွေက ကိုယ့်အနီးအနားကလူတွေပဲ။ ကိုယ်ထိခိုက်မိရင် ကိုယ့်မိသားစုတွေပဲ ဒုက္ခရောက်မယ်။ အဲကြောင့် ကွမ်းသီးခြံကို မသွားတာ (၃) နှစ်လောက်ရှိပြီ” ဟု ကြောင်လျှာကွင်းဒေသ အလယ်စခန်းကျေးရွာမှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကြောင်လျှာကွင်းဒေသသည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များဖြစ်သည့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတို့ နှစ်ဖွဲ့စလုံးလှုပ်ရှားသည့်နယ်မြေဖြစ်ပြီး ၎င်းနယ်မြေတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းကို မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းက မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးပြုသည်ကို ယနေ့အချိန်ထိ အဖြေမရှာနိုင်သေးချေ။

သို့သော် မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုနှင့် ဒေသခံပြည်သူများထိခိုက်မှုတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်း (၂) ခုစလုံးတွင် တာဝန်ရှိသည်ဟု ထားဝယ်ခရိုင်မွန်ပြည်သစ်ပါတီက ၂၀၂၀ မတ်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

“ကျွန်တော့်ကွမ်းသီးခြံက (၁၀) နှစ် ရှိနေပြီ။ ခြံဘေးကလမ်းနားမှာ တစ်ခါပေါက်ကွဲသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ စားဖို့ရနေတာ ဒီခြံကပဲဆိုတော့ ကြောက်ကြောက်နဲ့ သွားနေရတာပေါ့” ဟု ခြံရှင်အမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ထိန်းချုပ်ထားသည့် ကြောင်လျှာကွင်းဒေသတွင် ဒေသခံပြည်သူ အယောက် (၂၀၀) ခန့် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေပြီး စိုက်ဧက (၂,၀၀၀) ခန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။

မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို အဓမ္မပြုကျင့်ရန်ကြံစည်မှု တစ်နှစ်ကျော် သည်အထိ အမှုမှန်မပေါ်

ဇူလိုင် ၁၂၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မြန်မာသင်္ကြန်အတက်နေ့ (ဧပြီလ (၁၆) ရက်နေ့) တွင် ရေးမြို့နယ် ဟံဂံကျေးရွာမှ အသက် (၁၂) နှစ်အရွယ်မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို ကျိုက်မန်ပလော့ဘုရား ပွဲမှအပြန်တွင် အမျိုးသားတစ်ဦးက အဓမ္မပြုကျင့်ရန်ကြံစည်ခဲ့သည်။

ဘုရားပွဲမှအပြန် မိခင်ဖြစ်သူနှင့် လူချင်းကွဲသွားပြီးနောက် လူပြတ်သည့်နေရာတစ်ခုတွင် ဆေးမင်ကြောင်ထိုးထားသည့် အမျိုးသားတစ်ဦးက အဆိုပါမိန်းကလေးငယ်ကို ဆွဲခေါ်သွားပြီး အဓမ္မပြုကျင့်ရန် ကြံစည်ခဲ့သည်။ မိန်းကလေးငယ်က အော်ဟစ်အကူအညီတောင်းသဖြင့် ၎င်းအမျိုးသားက မိန်းကလေးငယ်၏ဦးခေါင်းကို ကျောက်ခဲဖြင့်ထုပြီး ထွက်ပြေးသွားခဲ့သည်ဟု မိခင်ဖြစ်သူက ပြောပြသည်။

“ဖြစ်ပြီးကတည်းက ကျွန်မတို့ ကိုးမိုင် (ဘုရားပွဲကျင်းပရာ၊ ကျေးရွာ)အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဆီမှာ အမှုသွားဖွင့်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက “ကလေးကို အရင်ဆေးကုလိုက်ဦး၊ ပြီးမှ ဆွေးနွေးကြမယ်” လို့ ပြောခဲ့တယ်။ အခုတော့ တစ်နှစ်ကျော်နေပြီ၊ ဘာမှလည်း လုပ်မပေးဘူး” ဟု မိန်းကလေးငယ်၏ မိခင်ဖြစ်သူက ပြောပါသည်။

လက်ရှိတွင် မိန်းကလေးငယ်သည် ဦးခေါင်းတွင်ရရှိထားသောဒဏ်ရာကကြောင့် စိတ်မူမမှန်မှုကို ခံစားနေရပေပြီ။ ခွဲစိတ်ကုသမှုခံယူရန် စောင့်ဆိုင်းနေရသည်ဟု သိရသည်။

“မကျေနပ်လို့ သွားတိုင်ပင်မဲ့ ကျူးလွန်သူကို (ဟံဂံ)ရွာက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရော ဘုရားပွဲလုပ်တဲ့(ကိုးမိုင်)ရွာက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးပါ ရှာဖွေဖမ်းဆီးတာမျိုး မလုပ်ဘူး” ဟု မိခင်ဖြစ်သူက ပြောပါသည်။

အမှုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရေးမြို့နယ် ဟံဂံကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက “ဘုရားပွဲက ဟံဂံဘုရားပွဲဆိုပေမယ့် ဖြစ်တာက ကိုးမိုင်ဘက်မှာ ဖြစ်တာ။ ကျွန်တော့်ဘက်က ဘယ်လိုလုပ်ပေးရမလဲ။ ကိုးမိုင်ဘက်ကဖြစ်ရင် ကိုးမိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက တာဝန်ယူရမယ်” ဟု ပြောသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပျက်ယွင်းနေပြီး ကလေးသူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအပါအဝင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးမှာ တရားဥပဒေဆိုင်ရာအကာအကွယ်ပေးမှု ဆုံးရှုံးနေသည်။

“အမှုထပ်ဖွင့်ဖို့ကလည်း လက်ရှိမှာ နိုင်ငံရေးက မတည်ငြိမ်ဘူး။ ကလေးနဲ့အမျိုးသမီးတွေကို ကူညီစောင့်ရှောက်တဲ့အဖွဲ့တွေကို သွားအကူအညီတောင်းဖို့ကလည်း ကျွန်မက ဘာမှမသိဘူး” ဟု မိခင်ဖြစ်သူက ညည်းတွားပါသည်။

အာဏာပိုင်များ လာဘ်ငွေရယူပြီး လယ်ယာမြေများကို အကွက်ရိုက် ရောင်းချခွင့်ပြု

ဩဂုတ် ၃၀၊ ၂၀၂၂

၂၀၁၂ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် လယ်ယာမြေများကို အခြားနည်း ဖြင့်အသုံးပြုခွင့်ကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ်တားမြစ်ထားသော်လည်း စစ်ကောင်စီခန့်အပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များက လာဘ်ငွေများ ရ ယူကာ မွန်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လယ်ယာမြေများကို လူနေထိုင်နိုင် သည့်မြေကွက်များအဖြစ် ပြောင်းလဲခွင့်/အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြု ခွင့်ကို လွယ်လွယ်ကူကူပင်ခွင့်ပြုလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

“ကျွန်တော်တို့စိုက်ပျိုးရေးဌာနကတော့ ညွှန်ကြားချက်ကို ရှင်း ရှင်းလင်းလင်းပဲ ပေးထားတယ်။ လယ်မြေဆိုရင် ဘယ်လိုမှ (အခြားနည်းနဲ့သုံးစွဲခွင့်) ပေးမထားဘူး။ သစ်သီးခြံတို့ ရာဘာခြံ တို့ဆိုရင် ဌာနဆိုင်ရာတွေကြား ညှိနှိုင်းပြီး (အခြားနည်းနဲ့သုံးစွဲ ခွင့်) လျှောက်လို့ရတယ်။ ဌာနဆိုင်ရာတွေကို ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြော ထားပေမယ့် အခုချိန်မှာတော့ နားလည်မှုယူပြီး သူနည်းသူဟန်နဲ့ လျှောက်လုပ်နေကြတာ တစ်ပုံကြီးပဲ” ဟု စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ယခုအခါ မွန်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်း အဝေးကြီးလမ်းမကြီးတစ်ဖက် တစ်ချက်ရှိ ရာဘာပင်များကို ခုတ်လှဲပြီး ရာဘာခြံကို လူနေမြေ ကွက်အဖြစ်ပြောင်းလဲခြင်းကို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်လုပ်ဆောင် လျက်ရှိသည်။

လယ်ယာမြေများ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို အကွက်ရိုက်ရောင်းချမှု သည် မွန်ပြည်နယ်ရှိမြို့နယ်အားလုံးတွင်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီးအကွက် ရိုက်ရောင်းချသူနှင့် ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိဝန်ထမ်းများအကြား ကျပ် သိန်းရာချီလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ ပြုလုပ်ကာ လုပ်ကိုင်နေကြ ကြောင်း သိရသည်။

“အကုန်လုံး “နားလည်မှု”နဲ့ လုပ်နေကြတာပဲ။ လုပ်(အကွက်ရိုက်) ပြီးပြီဆို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ လိမ်ပြီးတော့ အစီရင်ခံကြတာ ချည်းပဲ။ အဲကြောင့်မို့ မြေယာတွေက မြေပုံပေါ်မှာတစ်မျိုး ပကတိ မြေမြင်မှာတစ်မျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ပြောရရင် (အစိုးရ)မြေပုံမှာ မြေ လွတ်မြေရိုင်းလို့ သတ်မှတ်ထားပေမဲ့ တကယ့်မြေပြင်မှာတော့ ပိုင် ရှင်ရှိတဲ့မြေကွက်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ မြေပုံမှာ လယ်မြေဆိုပေမယ့် အပြင်မှာ လူနေအိမ်ကွက်တွေ ဖြစ်နေတယ်” ဟု စိုက်ပျိုးရေးဝန် ထမ်းက ပြောပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ စာရင်းအရ မွန်ပြည်နယ်တွင် စိုက်ပျိုးလယ် မြေဧကပေါင်း ၆၉၀,၀၀၀ ခန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။

Kaung ၄ You စာသင်ကျောင်းဖြစ်စဉ်ကြောင့် မော်လမြိုင်မှ CDM ဆရာဆရာမများ အလုပ်ရပ်နားခံရ

ဇူလိုင် ၂၆၊ ၂၀၂၂

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဖွင့်လှစ်ထားသော Kaung 4 You online စာသင်ကျောင်းမှ အချက်အလက်ပေါက်ကြားမှုကြောင့် အဆိုပါကျောင်းမှ ဆရာဆရာမများနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူအချို့ကို စစ်ကောင်စီက ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

အဆိုပါဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပွားပြီးနောက်ပိုင်း မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင်မြို့ရှိ ကိုယ်ပိုင်စာသင်ကျောင်းများတွင် စာသင်နေသည့် CDM ဆရာဆရာမများကို သက်ဆိုင်ရာကျောင်းများက အလုပ်ရပ်နားလိုက်ကြောင်း သိရသည်။

“ကျွန်မက ကိုယ်ပိုင်အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုမှာ အချိန်ပိုင်းစာသင်နေတာပါ။ အဲဒီကိစ္စပေါ်လာတဲ့နောက်မှာ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ခေါ်ပြီး “နောက်နေ့ ကျောင်းမလာနဲ့တော့” ဆိုပြီး ပြောတာ” ဟု မော်လမြိုင်မြို့မှ CDM ဆရာမတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

Kaung 4 You စာသင်ကျောင်းတွင် ကျောင်းအပ်နှံထားသည်ဟု ဆိုကာ မုဒုံမြို့နယ်မှ ကျောင်းသား/သူတစ်ဦးကို နာမည်အတိအကျဖြင့် စစ်ကောင်စီက ဇူလိုင်လ (၁၄) ရက်နေ့တွင် လာရောက်ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ လာရောက်ဖမ်းဆီးသူကို မတွေ့သဖြင့် နေအိမ်ရှိသက်ကြီးရွယ်အိုတစ်ဦးကို “ကာကယံရှင် တိမ်းရှောင်နေသည့်နေရာကို မပြောပြပါက နေအိမ်ကို ချိတ်ပိတ်မည်” ဟု ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

Kaung 4 You စာသင်ကျောင်းသည် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၏ ဖက်ဒရယ်စာသင်ကျောင်းအဖြစ် ပြည်သူများက သတ်မှတ်ထားပြီး အဆိုပါကျောင်းတွင် ကျောင်းသားကျောင်းသူပေါင်း (၂၀,၀၀၀) ခန့် အပ်နှံထားသည်။

တနင်္သာရီတိုင်း တောင်ပျောက်တိုက်နယ်ရှိ နေအိမ်များကို စစ်ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့ဝင်များက မီးရှို့ဖျက်ဆီး

ဇူလိုင် ၁၉၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့်ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့ ည (၇) နာရီခွဲအချိန်တွင် တနင်္သာရီတိုင်း သရက်ချောင်းမြို့နယ် တောင်ပျောက်တိုက်နယ် အလယ်စုကျေးရွာမှ အရေအတွက် (၅) လုံးထက်မနည်းသောနေအိမ်များကို စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခင် နေအိမ်ရှိတန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းများကို စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ယူဆောင်သွားကြောင်း အဆိုပါဒေသခံက ပြောပါသည်။

“ညက သေနတ်သံတွေကြားရတယ်။ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ဖက်တည်း ရမ်းပစ်နေတာ။ အိမ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို

မြေတင်ကားနဲ့သယ်ပြီး သဲချောင်းကြီးရွာဘက်ကို ယူလာခဲ့ရတယ်” ဟု အလယ်စုကျေးရွာမှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည်တောင်ပျောက်တိုက်နယ်အတွင်းရှိ မြန်ဒီတောင်တွင် တပ်စွဲထားပြီး အနီးအနားရှိ ကျေးရွာများကို လက်နက်ကြီး၊ လက်နက်ငယ်များဖြင့် နေ့စဉ် ပစ်ခတ်လျက်ရှိသည်ဟု ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီ၏ ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် သရက်ချောင်းမြို့နယ်တွင် နေအိမ်စွန့်ခွာပြီးစစ်ဘေးရှောင်နေရသူ (၇,၀၀၀) နီးပါးအထိ ရှိလာခဲ့ပြီး အဆိုပါစစ်ရှောင်များအတွက် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ဆေးဝါးများ အရေးပေါ်လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်း တိုက်နယ်စစ်ဘေးရှောင်ကူညီရေးအသင်းက ထုတ်ပြန်ထားသည်။

..... မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုကြောင့် လူတန်းစား အားလုံး ကျပ်တည်းလာ

ဩဂုတ် ၁၂၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လဆန်းပိုင်းမှစ၍ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုး သည် တဟုန်ထိုးကျဆင်းလာပြီး ကုန်ဈေးနှုန်းများကလည်း အဆမတန်မြင့်မားလာပြီး ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဒဏ်နှင့် စားဝတ်နေရေးကျပ်တည်းမှုဒဏ်ကြောင့် အခြေခံလူတန်းစားများ သာမက လုပ်ငန်းရှင်များပါ ပိုမိုကျပ်တည်းလာကြောင်း သိရသည်။

“ဒီကုန်ဈေးနှုန်းနဲ့ဆို တစ်နေ့လုပ်အားခ (၅,၀၀၀) ရတဲ့ နေ့စား အလုပ်သမားတစ်ဦးက မိသားစု (၃) ယောက်စာကို ထမင်းနပ် မှန်အောင် ကျွေးဖို့ အဆင်မပြေတော့ဘူး။ ဒါတောင် တစ်ခြား ကုန်ကျစရိတ်တွေ မပါသေးဘူး။ ဝင်ငွေနဲ့ထွက်ငွေက ဘယ်လိုမှ မမျှဘူး။ နောက်ပြီး အလုပ်သွားရင် ဆိုင်ကယ်နဲ့ သွားရတော့ ဆီးဖိုးကလည်း ရှိသေးတယ်။ တော်တော်အခက်အခဲဖြစ်တယ်” ဟု နေ့စားအလုပ်သမား အမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီက နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းနှင့် သွင်းကုန်များကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းရှင်အတော်များများ အရှုံးပေါ်ပြီး လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းထားရသည့်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း ထိုင်းကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်းရောင်းချသူများထံမှ သိရသည်။

“ထိုင်းကုန်ပစ္စည်းတွေရောင်းလာတာ နှစ်ကြာပြီ။ ဒီလောက် ဆိုးဝါးတာ မကြုံဘူးဘူး။ အခုက ထိုင်းငွေက ဈေးကောင်းပြီး ဗမာငွေက တန်ဖိုးမရှိတော့ အရင်က တစ်ထုပ်တစ်သောင်းနဲ့ ဝယ်ခဲ့တာတွေကို အခု သုံးသောင်းနီးပါးပေးဝယ်နေရတယ်။ ဒီရောက်တော့ ဝယ်သူက မဝယ်နိုင်တော့ဘူး။ ပစ္စည်းတွေက ဆိုင်မှာ သောင်တင်နေရော။ ခုချိန်ဈေးရောင်းရတာ အမြတ်မရတဲ့ အပြင် အရှုံးပါပေါ်နေပြီ။ ငွေတန်းဖိုးက ဒီအတိုင်းဆက်ကျနေရင် ကျွန်မတို့လည်း ဆိုင်ပိတ်ရတော့မယ်” ဟု ထိုင်းကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်းရောင်းချနေသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဆန်၊ ဆီ၊ ငရုပ်၊ ကြက်သွန်စသည့် အခြေခံစားသောက်ကုန်များ၏ ဈေးနှုန်းများမှာလည်း ယခင်ဈေးထက် (၃) ဆအထိ မြင့်တက်လာသည်။ ၎င်းပြင် ယခုဩဂုတ်လဆန်းပိုင်းတွင် စက်သုံး

ရန်ကုန်တွင် စားအုန်းဆီအတွက် တိုးဝေတန်းစီနေရစဉ်

ဆီပြတ်လပ်မှု ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်လာပြီး စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းများမှာလည်း ချက်ချင်းမြင့်တက်လာပြန်သည်။

“ဆီက ဈေးတက်ရုံတင်မဟုတ်ဘူး၊ ဝယ်လို့ပါ မရတော့တာ။ ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ ဆီဝယ်မယ်ဆို မြို့ပေါ်တက်ပြီးဝယ်ရတယ်။ ဒါတောင် အကန့်အသတ်နဲ့ပဲ ရောင်းပေးတယ်၊ ကိုယ်လိုသလောက် ဝယ်လို့မရဘူး။ တစ်ချို့နယ်တွေဘက်မှာ အခြေအနေတော်တော် ဆိုးနေပြီ” ဟု ကျေးလက်နေပြည်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဩဂုတ်လ (၁၁) ရက်နေ့တွင် အခေါက်ရွှေတစ်ကျပ်သားလျှင် (၂၅) သိန်းကျော် ဈေးပေါက်နေပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာလဲလှယ်နှုန်းမှာ တစ်ဒေါ်လာလျှင် (၂,၇၅၀) ကျပ်အထိ ဖြစ်နေကြောင်း သိရသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုများကို ငွေကြေးဖြင့် ကျေအေးခိုင်းနေ

ဇူလိုင် ၁၈၊ ၂၀၂၂

အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် ဥပဒေရေးရာအကူအညီများ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ပြောကြားချက်အရ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းထံသို့ သက်ငယ်မုဒိမ်းမှု အမှု (၂၀) နှင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု (၁၀) မှုကို လာရောက်တိုင်ကြားအကူအညီတောင်းခံထားသည်ဟု သိရသည်။

သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုနစ်နာသူများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ တိုင်ကြားခဲ့သော်လည်း အာဏာပိုင်များက ကျူးလွန်သူကို ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်းထက် သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုကို ငွေကြေးဖြင့် ညှိနှိုင်းကာ ပြေလည်စေခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

“အဓိကကတော့ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေတဲ့ မိသားစုတွေပေါ့။ မုဒိမ်းမှုဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဝန်လည်း မရှိဘူးဆိုရင် ငွေကြေးနဲ့ညှိပြီး ပြေလည်မှုယူခိုင်းလိုက်တယ်။ (အမှုလုပ်ရင်လည်း) ဘာမှမရတဲ့အဆုံး နောက်ဆုံးမှာ ငွေကြေးလက်ခံပြီး ကျေအေးပေးလိုက်ရတယ်” ဟု အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မိသားစုအတော်များများသည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေကြောင့် စီးပွားရေးကြပ်တည်းလာပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက်သာ ရုန်းကန်နေရသဖြင့် ၎င်းတို့၏သားသမီးများကို ကောင်းမွန်စွာ မစောင့်ရှောက်နိုင်ကြချေ။ သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုတွင် ကျူးလွန်ခံရသူများမှာ အသက် (၁၂) နှစ်မှ (၁၄) နှစ်ကြား အရွယ်များ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ကျူးလွန်သူများမှာ ဆွေမျိုးတော်စပ်သူများနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသူများ ဖြစ်သည်။

“ခုချိန်မှာ စားဝတ်နေရေးက အဆင်မပြေဘူး။ ကလေးကို အိမ်နီးနားချင်းတွေ ဆွေမျိုးအိမ်တွေမှာ အပ်ထားပြီး မိဘတွေက အလုပ်သွားလုပ်ကြရတယ်။ အဲလိုနဲ့ မဖြစ်သင့်တာတွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဒီအခြေအနေမှာဆို သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုက ဘယ်တော့မှ ပျောက်သွားမှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု အဆိုပါတက်ကြွလှုပ်ရှားသူက ပြောပါသည်။

အဆိုပါတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ၏ ပြောကြားချက်အရ အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ အကူအညီတောင်းခံတိုင်ကြားထားသည့် သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုများလည်း ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သက်ငယ်မုဒိမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး လာရောက်တိုင်ကြားသော အမှုအရေအတွက်မှာ အမှန်တကယ်ဖြစ်ပွားနေသည့်အမှုအရေအတွက်ထက် များစွာနည်းပါးသည်။

“အဓိကကတော့ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေတဲ့ မိသားစုတွေပေါ့။
မုဒိမ်းမှုဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဝန်လည်း
မရှိဘူးဆိုရင် ငွေကြေးနဲ့ညှိပြီး
ပြေလည်မှုယူခိုင်းလိုက်တယ်။
(အမှုလုပ်ရင်လည်း)
ဘာမှမရတဲ့အဆုံး
နောက်ဆုံးမှာ
ငွေကြေးလက်ခံပြီး
ကျေအေးပေးလိုက်ရတယ်”

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ ဖမ်းဆီးငွေတောင်းမှုကြောင့် ရေးတောင်ပိုင်းရှိဒေသခံများ မလုံခြုံဖြစ်နေ

ဩဂုတ် ၁၂၊ ၂၀၂၂

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းတွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့သစ်များ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ၎င်းတို့အနက် တစ်ချို့ သောအမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် ဒေသခံပြည်သူများကို ဖမ်းဆီးပြီး ငွေကြေးတောင်းခံမှုများ ပြုလုပ်လာသဖြင့် ရွာသူရွာသား များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေရကြောင်း သိရသည်။

“အခုချိန်မှာ နေထိုင်ရတာ မလုံခြုံတော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုသဘောမကျတဲ့ သူက မကောင်းကြောင်းသတင်းပေးလိုက်တာနဲ့ သူတို့(အမည်မသိ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့)တွေက သေချာမစုံစမ်းဘဲ တစ်ခါတည်းလာဖမ်း တယ်။ ပြီးတော့ ငွေညှစ်တော့တာပဲ။ ရိုက်နှက်တာမျိုးလည်း မကြာခဏ ကြားနေရတယ်” ဟု ရေးတောင်ပိုင်းမှ ဒေသခံအမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ယခင်က ရေးတောင်ပိုင်းတွင် နိုင်ချန်းဦးဆောင်သော “ရာမညတပ်” အမည်ရှိ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုသာ ကျေးရွာအာဏာပိုင်များထံ စာ ပေးပို့ပြီး ငွေကြေးတောင်းခံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်း အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ပေါ်ပေါက်လာပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ဘိန်းစာရွက်များရောင်းချသူဟု ၎င်းတို့စွပ်စွဲထားသူများကို ဖမ်းဆီးကာ ငွေကြေးတောင်းလာသည်။

“အရင်ကတော့ နိုင်ချန်းတို့အဖွဲ့က ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ရွာသားတွေ ကနေတဆင့် စာပို့ပြီး ပိုက်ဆံတောင်းဖူးတယ်။ သူတို့လုပ်ရပ်ကို ပြည် သူတွေက လက်မခံတော့ နောက်ပိုင်းမူးယစ်ဆေးရောင်းတဲ့သူတွေကို ဖမ်းပြီး သိန်း (၂၀) ကနေ သိန်း (၂၀၀) အထိ တောင်းတာမျိုးတွေ လုပ် လာတယ်။ နိုင်ချန်းတို့ တစ်ဖွဲ့တည်းမဟုတ်ဘူး။ အခုနောက်ပိုင်း နာမည် မရှိတဲ့အဖွဲ့တွေ အများကြီးပေါ်လာတယ်။ လုပ်စားတဲ့အဖွဲ့တွေ များလာ တော့ အေးအေးချမ်းချမ်း မနေရဘူး” ဟု ရေးတောင်ပိုင်းမှ အမျိုးသား တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့်ရက်ပိုင်းတွင် အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုက ရေး မြို့နယ် ရင်ဒိန်ကျေးရွာသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး အသက် (၅၇) အရွယ် အမျိုးသားတစ်ဦးကို ဖမ်းဆီးပြီး ငွေကျပ်သိန်း (၂၀၀) တောင်းခံခဲ့ရာ မ ပေးနိုင်သဖြင့် ရိုက်နှက်ခံခဲ့ရသည်။ ၎င်းပြင် ဆင်ကူးကျေးရွာတွင်လည်း မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ဘိန်းစာရွက်ရောင်းချနေကြောင်း သတင်းရထားသည့်

ဟုဆိုကာ ရွာသား (၆) ဦးကို အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ တစ်ခုက ဝင်ရောက်ရိုက်နှက်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

“ပြောရမယ်ဆို ဘယ်အဖွဲ့အစည်းကမှ ပြည်သူတွေကို အ ကာအကွယ်မပေးဘူး။ ပြည်သူတွေက အမြဲခံနေရတယ်” ဟု ရေးတောင်ပိုင်းမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ညည်းတွားသည်။

“အရင်ကတော့ နိုင်ချန်းတို့အဖွဲ့က ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ရွာသားတွေကနေတဆင့် စာပို့ပြီး ပိုက်ဆံတောင်းဖူးတယ်။ သူတို့လုပ်ရပ်ကို ပြည်သူတွေက လက်မခံတော့ နောက်ပိုင်းမူးယစ်ဆေးရောင်းတဲ့သူတွေကိုဖမ်းပြီး သိန်း (၂၀) ကနေ သိန်း (၂၀၀) အထိ တောင်းတာမျိုးတွေ လုပ်လာတယ်။ နိုင်ချန်းတို့ တစ်ဖွဲ့တည်းမဟုတ်ဘူး။ အခုနောက်ပိုင်း နာမည်မရှိတဲ့အဖွဲ့တွေ အများကြီးပေါ်လာတယ်။ လုပ်စားတဲ့အဖွဲ့တွေ များလာတော့ အေးအေးချမ်းချမ်း မနေရဘူး”

လုံခြုံမှုမရှိခြင်းကြောင့် အရေးပေါ်လူမှုကယ်ဆယ်ရေးအသင်းများ အခက်တွေ့

ဇူလိုင် ၅၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေး-သံဖြူဇရပ်ကားလမ်းပိုင်းတွင် စစ်ကောင်စီတပ် ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဒေသခံကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များအကြား ထိတွေ့ ပစ်ခတ်မှု မကြာခဏဖြစ်ပွားနေသဖြင့် အဆိုပါလမ်းပိုင်းကို အသုံးပြုနေရသည့် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးအသင်းများအတွက် အခက်အခဲဖြစ်လာကြောင်း သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လ (၁) ရက်နေ့တွင်လည်း ရေး-သံဖြူဇရပ်ကားလမ်းပိုင်းကို ည (၉) နာရီခွဲမှ မနက် (၄) နာရီအတွင်း အသုံးပြုခြင်းမပြုရန် မွန်ပြည်နယ်တောင်ညိုပြည်သူ့ပျောက်ကျားတပ်ဖွဲ့က သတိပေးချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

“အဲလိုဆို ညဘက် အရေးပေါ်လူနာ ပို့ဆောင်ဖို့ အခက်အခဲရှိလာမယ်။ ကျွန်တော်တို့က လူနာကို ကယ်တင်ချင်ပေမယ့် သူတို့ဘက်က အန္တရာယ်လုပ်လာရင် ကျွန်တော်တို့လည်း ထိခိုက်နိုင်တယ်” ဟု ဒေသခံပရဟိတအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဒေသခံလူမှုကယ်ဆယ်ရေးအသင်းများအနေဖြင့်လည်း ညဘက်တွင် အရေးပေါ် လူနာပို့ဆောင်မည်ဆိုပါက ဆရာဝန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ကို တောင်းခံနေရသည်။

“ညဘက်လူနာသွားပို့ရင် စစ်ကောင်စီကိတ်မှာ ကားရပ်ခိုင်းပြီး စစ်ဆေးမေးမြန်းတယ်။ လူနာပို့ရင်း နှစ်ဖက်ပစ်ခတ်မှုဖြစ်

လို့ ကားပြန်လှည့်လာရတာမျိုးလည်း ကြုံဖူးတယ်” ဟု အဆိုပါပရဟိတအဖွဲ့ဝင်က ဆက်ပြောပါသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းရေး-သံဖြူဇရပ်ကားလမ်းပိုင်းတွင် ညဘက်အချိန် ဖြတ်သန်းသွားလာသော ပြည်သူများကို စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ပစ်ခတ်မှုများ ပြုလုပ်တတ်သည့်အပြင် လူယက်မှုနှင့် လူသတ်မှုများလည်း မကြာခဏဖြစ်ပွားနေသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လ (၁) ရက်နေ့တွင်လည်း ရေးမြို့မှ ဒေသခံတစ်ဦးကို လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသူ လူ (၆) ဦးက မော့ကနင်ကျေးရွာအနီးတွင် ဓားပြတိုက်လုယက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

..... မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

တိုက်ပွဲကြောင့် ခလယ်-တံခွန်တိုင်တွင် ကျောင်းမဖွင့်နိုင်

ဇူလိုင် ၂၉၊ ၂၀၂၂

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့် ဗမာစစ်တပ်အကြားဖြစ်ပွား နေသော တိုက်ပွဲများကြောင့် ကရင်ပြည်နယ် ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ် ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသအနီးတဝိုက်ရှိ ကျေးရွာများတွင် စာသင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း သိရသည်။

တောင်ဒီ၊ နန်းသိုင်းထွန်းနှင့် ထီးဖိုးနိုင်ကျေးရွာများတွင် အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများအပြင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းများလည်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

“တောင်ဒီကျေးရွာမှာ အလယ်တန်းကျောင်းက ပိတ်ထားတော့ ဝင်းရော်ဆိတ်ကြီးကျေးရွာကို သွားတက်နေရတယ်။ နိုင်ငံရေး အခြေအနေမတည်ငြိမ်လို့ သွားလာနေတဲ့ကလေးတွေကို စိတ်မချဘူး” ဟု တောင်ဒီကျေးရွာဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

သွားရေးလာရေးနှင့် ငွေကြေးအခက်အခဲများကြောင့် ကလေး များကို တစ်ခြားကျောင်းများသို့ ပို့ဆောင်ပညာသင်ယူစေရန် ခက်ခဲသည့် အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိနေသည်။

“မုဒုံတို့ မော်လမြိုင်တို့ဘက်ကို ပြောင်းနေဖို့ကျတော့လည်း ကျွန် မတို့ရဲ့အခြေအနေနဲ့ ငွေကြေးအင်အားက မလုံလောက်ဘူး။ ဒီ နှစ်တော့ ကလေးတွေကို ကျောင်းထားဖို့ မရှိတော့ဘူး” ဟု ကျောင်းသားမိဘတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၂၀၂၂ ဧပြီလကတည်းက စတင်ဖြစ်ပွားနေသည့် တိုက်ပွဲများ ကြောင့် ခလယ်-တံခွန်တိုင်အနီးတဝိုက်ရှိ ကျေးရွာ (၁၀) ရွာမှ ဒေသခံ တစ်သောင်းနီးပါး စစ်ဘေးရှောင်နေကြရသည်။ တိုက် ပွဲများကြောင့် လူထိခိုက်သေဆုံးမှုများ ရှိနေပြီး နေအိမ်များလည်း လက်နက်ကြီးကျည်ထိမှန်ကာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်။

၎င်းပြင် မအေးချမ်းသည့်အခြေအနေကြောင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များနှင့် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းများကိုလည်း ရပ်နားထားရသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ပုလောစစ်ဘေးရှောင်စခန်း ရိက္ခာပြတ်တောက်မည့်အရေးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ

ဇူလိုင် ၁၁၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၂ ဇွန်လ လကုန်ပိုင်းမှစတင်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်း မြိတ်ခရိုင် ပုလောမြို့နယ်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပုလောပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးမဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲများ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး စားနပ်ရိက္ခာများ သယ်ယူနိုင်ခြင်း မရှိတော့သဖြင့် ပုလောစစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် စားနပ်ရိက္ခာကုန်လုနီးပါး အခြေအနေဖြစ်နေကြောင်း စခန်းတာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

“နောက်ထပ် (၁၀) ရက်အထိ တိုက်ပွဲက ရှိနေဦးမယ်ဆိုရင် စစ်ဘေးရှောင်တွေ ရိက္ခာပြတ်နိုင်တဲ့အခြေအနေပါ” ဟု ၎င်းတာဝန်ရှိသူက ပြောပါသည်။

ပုလောစစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် ယခင်လ ဇွန်လကုန်အထိ စစ်ဘေးရှောင်သူဦးရေ (၁,၁၆၆) ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ဇူလိုင်လ ပထမအပတ်တွင် စစ်ရှောင်ဦးရေ အယောက် (၈၀၀) နီးပါး တိုးပွားလာခဲ့သဖြင့် ယခုအခါတွင် စစ်ရှောင်သူဦးရေ (၁,၉၃၉) ဦး ရှိနေသည်ဟု သိရသည်။

ပုလောမြို့နယ်မှ စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ကုန်စုံဆိုင်များကို ခြိမ်းခြောက်ကာ ပိတ်သိမ်းခိုင်းခြင်းနှင့် ကုန်စုံဆိုင်ရှင်များကို ဖမ်းဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး ကုန်စည်စီးဆင်းမှုကို ဖြတ်တောက်ထားသဖြင့် စစ်ရှောင်ပြည်သူများ ရိက္ခာအခက်အခဲ ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ဒေသခံတစ်ဦး ပြောပါသည်။

ဇွန်လကုန်မှစပြီး တိုက်ပွဲများ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာခြင်းကြောင့် ပုလောမြို့နယ် လယ်သစ်၊ နန်းတောင်၊ ပုလောကုန်း၊ ကျောင်းနိမ့်၊ မှော်မိ၊ ပိန္နဲတောင်နှင့် ခူးရင်းပင်ကျေးရွာမှ ဒေသခံပြည်သူများက နေရင်းရပ်ရွာကို စွန့်ခွာပြီး ပုလောစစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် ခိုလှုံနေရသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ဖြစ်ပွားလာသည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် နေရပ်စွန့်ခွာတိမ်းရှောင်ရသူ (၁) သန်းကျော်ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း ISP Myanmar ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ သိရှိရသည်။

ပုလောစစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် ယခင်လ ဇွန်လကုန်အထိ စစ်ဘေးရှောင်သူဦးရေ (၁,၁၆၆) ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ဇူလိုင်လ ပထမအပတ်တွင် စစ်ရှောင်ဦးရေ အယောက် (၈၀၀) နီးပါး တိုးပွားလာခဲ့သဖြင့် ယခုအခါတွင် စစ်ရှောင်သူဦးရေ (၁,၉၃၉) ဦး ရှိနေသည်ဟု သိရသည်။

အသင်းဝင်လူငယ် အသတ်ခံရသည့်အပေါ် တရားမျှတမှုရရန် လမိုင်းပရဟိတလူငယ်အဖွဲ့ ကြိုးပမ်း

ဩဂုတ် ၅၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ် လမိုင်းမြို့တွင် ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လ (၃၁) ရက်နေ့ ည (၁၀) နာရီဝန်းကျင်ခန့်တွင် ပရဟိတအဖွဲ့ဝင် လူငယ်တစ်ဦးကို လမိုင်းမြို့မရဲစခန်းရှိ လုံခြုံရေးအဖွဲ့ဝင်များက ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

ရဲစခန်းကို မသင်္ကာဖွယ်ရာချဉ်းကပ်လာသဖြင့် ပစ်ခတ်လိုက် ရကြောင်း ရဲစခန်းက ထုတ်ပြန်ထားသော်လည်း သေဆုံးသူ၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် သွေးကွက်များကို မြို့မ (၃) ရပ်ကွက်တွင် တွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း ၎င်း၏ရုပ်အလောင်း ကမူ မြို့မ (၁) ရပ်ကွက်ရှိ ရဲစခန်းအနီးသို့ ရောက်ရှိနေသည်မှာ မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်နေကြောင်း လမိုင်းမြို့ခံပြည်သူများက ပြောဆိုနေကြသည်။

ထို့ကြောင့် သေဆုံးသူအသင်းသားအတွက် အမှုမှန်ပေါ်ပေါက် စေရန်နှင့် တရားမျှတမှုရရှိစေရန် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ဩဂုတ်လ (၄) ရက်နေ့တွင် မွန်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ထံ စာတင်ထားကြောင်း လမိုင်းပရဟိတလူငယ်များ အသင်းထံမှ သိရှိရသည်။

“ကျွန်တော်တို့ဖြစ်စေချင်တာက တရားမျှတမှု ပေါ်ပေါက်ဖို့ပဲ။ အခုက အခင်းဖြစ်တဲ့နေရာက မြို့မ (၃) ရပ်ကွက်မှာ၊ ဒါပေမဲ့ သူ့အလောင်းက ဘာလို့ ရဲစခန်းနား ရောက်နေသလဲ။ အဲဒီအဖြေ မှန်ကို ပေါ်ပေါက်စေချင်တယ်။ ကျူးလွန်သူကို ပြစ်ဒဏ်ပေးဖို့ ရယ် နောက်ပြီး သေဆုံးသူရဲ့မိသားစုဝင်တွေအနေနဲ့ ထိုက်သင့် တဲ့လျော်ကြေးတွေ ရဖို့ရယ် ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားနေပါတယ်” ဟု လမိုင်းပရဟိတလူငယ်များအသင်း၏ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံမှ တုံ့ပြန်မှုတစ်စုံတရာ မရရှိပါက အခြားဖြစ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများဖြင့် တရားမျှတမှုပေါ်ပေါက် ရန် ထပ်မံကြိုးပမ်းသွားမည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့ တစ်ခြားဘယ်အဖွဲ့အစည်းကိုမှ အကူအညီမ တောင်းထားပါဘူး။ မွန်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ဆီ စာတင်ထားတာ တစ်ခုပါပဲ။ ထူးခြားမှု ရှိမလာဘူးဆိုရင်တော့ နောက်နည်းလမ်း မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။.....

တွေနဲ့ ထပ်ကြိုးစားသွားပါမယ်” ဟု ၎င်းက ပြောပါသည်။

လူငယ်သေဆုံးမှုဖြစ်စဉ်နှင့် ရဲစခန်း၏ထုတ်ပြန်ချက်အကြား ကွဲလွဲ မှုများစွာ ရှိနေပြီး လမိုင်းမြို့ခံများကလည်း သေဆုံးမှုနှင့်ပတ်သက် ပြီး ရဲစခန်းအပေါ် သံသယဖြစ်နေကြသည်။

“ရဲစခန်းက ပြောသလို ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီကလေးက ည ဘက်အချိန်မှာ ရဲစခန်းနားကို သွားစရာအကြောင်းမှ မရှိတာ။ အခင်းဖြစ်တဲ့နေရာမှာ သက်သေတွေက ရှိနေတာပဲ။ (ရဲစခန်း ထုတ်ပြန်ချက်အရဆိုရင်) သူက ဆိုင်ကယ်ကိုထားပြီး ရဲစခန်းဘက် လမ်းလျှောက်သွားသလို (ဖြစ်နေတာ)၊ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဟု လမိုင်းပရဟိတလူငယ်များအသင်းဝင်တစ်ဦးက မှတ်ချက်ပြု ပါသည်။

ဆေးကုသခွင့် အချိန်မီမရရှိခြင်းကြောင့် ရေဖြူတွင် စစ်ဘေးရှောင် (၂) ဦး သေဆုံး

သခံများ၏ပြောကြားချက်အရ သိရှိရသည်။

“ငယ်ငယ်ကတည်းက ခဏခဏတက်တတ်တယ်။ အဆုတ်လည်း သိပ်မကောင်းဘူး။ အရင်က ဝဇွမ်းတောရွာအနီးက ဧကနီကျန်းမာရေးဌာနမှာ ဆေးကုတာတွေတာတွေ လုပ်နိုင်ပေမယ့် အခုလို စစ်ရှောင်နေရတဲ့အခြေအနေမှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုရဖို့က ခက်တယ်လေ” ဟု သေဆုံးသူကလေးငယ်၏မိသားစုနှင့် ရင်းနှီးသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ (၄) ရက်နေ့တွင်လည်း အသက် (၄၀) ရှယ် အမျိုးသားတစ်ဦးမှာ ဥယျာဉ်ခြံတစ်ခုတွင် စစ်ဘေးရှောင်နေရင်း သေဆုံးခဲ့ပြန်သည်။

“ကလေးငယ်ရော (အမျိုးသားကြီးပါ) စစ်ဘေးရှောင်စခန်းမှာပဲ ဆုံးသွားကြတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံးက (အချိန်)အတူတူပဲ မနက်ပိုင်းလောက်မှာ ဆုံးသွားကြတာ။ အမျိုးသားကြီးက စစ်ဘေးရှောင်ရင်းနဲ့ (၂) ရက်လောက်ပဲ ဖျားတာ။ ဆေးကုဖို့က လမ်းပန်းကလည်း ခက်ခဲ၊ စစ်ရှောင်စခန်းမှာလည်း ဆေးဝါးကလည်း မလုံလောက်ဘူးလေ” ဟု စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လ (၃၀) ရက်နေ့မှစပြီး စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ စစ်ဆင်ရေးနှင့် ကျေးရွာတွင်းတပ်စွဲမှုတို့ကြောင့် ရေဖြူမြို့နယ်ကျေးရွာ (၅) ရွာမှ ဒေသခံပြည်သူ (၁,၀၀၀) နီးပါး စစ်ဘေးရှောင် ထွက်ပြေးနေရသည်။

ဩဂုတ် ၉၊ ၂၀၂၂

စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ကျေးရွာအတွင်းတပ်စွဲထားခြင်းတို့ကြောင့် တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ်မှ ဒေသခံပြည်သူများသည် မိမိတို့၏အိုးအိမ်ကို စွန့်ခွာကာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရသည်။ ယခု ၂၀၂၂ ဩဂုတ်လ ပထမအပတ်အတွင်း ဆေးဝါးလိုအပ်ချက်နှင့် အချိန်မီဆေးကုခွင့်မရရှိခြင်းတို့ကြောင့် စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူ (၂) သေဆုံးခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။

သေဆုံးသူ (၂) ဦးမှာ ရေဖြူမြို့နယ် ဧကနီကျေးရွာမှ အသက် (၄၀) နှစ်အရွယ် အမျိုးသားတစ်ဦးနှင့် ဝဇွမ်းတောကျေးရွာမှ အသက် (၁၁) နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်တစ်ဦးတို့ဖြစ်သည်ဟု ဒေ

အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုက ရွာသားတစ်ဦးကို ရိုက်နှက် ဖမ်းဆီးပြီး ငွေကြေးတောင်းခံ

ဇူလိုင် ၂၈၊ ၂၀၂၂

၂၀၂၂ ဇူလိုင်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် စစ်ဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသော အမည်မသိမွန်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုက မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်း ရင်းရဲကျေးရွာအုပ်စု ရင်းဒိန်းကျေးရွာသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ နိုင်ခွဲကို ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးသွားခဲ့သည်။

အသက် (၅၇) နှစ်အရွယ် နိုင်ခွဲကို ဖမ်းဆီးရာတွင် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ဝင်အင်အား (၆) ယောက်ခန့် ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့သည် စစ်ဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသော်လည်း လက်မောင်းတံဆိပ် တပ်ဆင်ထားခြင်း မရှိဟု သိရသည်။

အဆိုပါလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့သည် နိုင်ခွဲကို ရိုက်နှက်ညှဉ်းပန်းခဲ့သည့်အပြင် ငွေကျပ် (၁၀) သိန်းလည်း တောင်းခံခဲ့သည်ဟု သတင်းအရင်းအမြစ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

“ဖြစ်တဲ့နေ့က ရွာသားတွေအတော်များများ ကြောက်နေကြတယ်။ နေ့ဘက်ရော ညဘက်ပါ အပြင်မထွက်ရဲတော့ဘူး။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေက ရွာသားတွေကို ပြန်ပေးခဲ့ပြီး ငွေတောင်းလာမှာကို ကြောက်တယ်” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

နိုင်ခွဲသည် ရင်းဒိန်းကျေးရွာတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးများ ရောင်းချနေသည့်အပြင် လောင်းကစားလုပ်ငန်းများကိုပါ လုပ်ဆောင်နေသည်ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းတွင် “ရာမညတပ်မတော်” အမည်ခံ နိုင်ချမ်းဦးဆောင်သည့်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့က လှုပ်ရှားနေပြီး ရွာသူရွာသားများထံမှ ဆက်ကြေးတောင်းခံခြင်းများ ပြုလုပ်နေသည်။

စစ်တပ်က ကေနီကျေးရွာကို ဝင်စီးပြီး ကား၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် အဖိုးတန် ပစ္စည်းများကို လုယက်သွား

ဩဂုတ် ၄၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၂ ဇူလိုင်လ (၃၀) ရက်နေ့တွင် စစ်တပ်က တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ် ကေနီကျေးရွာကို ဝင်ရောက် စီးနင်းပြီး ဒေသခံများ၏ ကား၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို လုယက်ယူဆောင်သွားကြောင်း သိရသည်။

“သူတို့က ရွာထဲက ဆိုင်ကယ်အစီး (၂၀) ထက်မနည်းကို မြေတင်ကား (၂) စီးနဲ့တင်ပြီး ယူသွားတယ်။ ကားဘက္ကရီတွေ စားသောက်ကုန်တွေ ငွေကြေး လက်ဝတ်ရတနာတွေ အများကြီး လုယူသွားတယ်” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို လုယက်ယူဆောင်ပြီးနောက် စစ်တပ်က လက်နက်ကြီး၊ လက်နက်ငယ်များဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရမ်းသမ်းပစ်ခတ်နေသည်ဟု ဆိုသည်။

“တစ်ရွာလုံး ကုန်သလောက်ဖြစ်သွားတယ်။ တပ်ထဲမှာ ရိက္ခာပြတ်လို့ ထွက်ရှာတဲ့ပုံစံမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ လူတွေကို ခြောက်လှန့်မောင်းထုတ်ပြီး သဘောရှိတဲ့အတိုင်း လုပ်သွားတာ” ဟု အဆိုပါဒေသခံက ဆက်ပြောပါသည်။

အဆိုပါစစ်တပ်အုပ်စုသည် ရေဖြူနယ်အတွင်းရှိ နေအိမ်များကို မီးရှို့ခြင်းနှင့် သံဃာတော်များအပါအဝင် ဒေသခံရွာသူရွာသားများကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်းကိုကျူးလွန်နေသည့် စစ်တပ်ဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံများက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီ၏တပ်ဖွဲ့ဝင်များက ကျေးရွာအတွင်း ဝင်ရောက်တပ်စွဲထားခြင်းကြောင့် လက်ရှိတွင် ကျေးရွာ (၆) ရွာမှ ဒေသခံပြည်သူ (၁,၀၀၀) ခန့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရကြောင်း သိရသည်။

ရေဖြူတွင် ဧည့်စာရင်းစစ်သည်ကို အကြောင်းပြုပြီး ပျူစောထီးအဖွဲ့က ပြည်သူများကို အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်နေ

ဇူလိုင် ၆၊ ၂၀၂၂

တနင်္သာရီတိုင်း၊ ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာအများစုတွင် စစ်တပ် သြဇာခံ ပျူစောထီးနှင့် စွန်ရဲသွေးသောက်အဖွဲ့များက ဧည့် စာရင်းစစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းတွင် စစ်တပ်နှင့်အတူပူးပေါင်းပါဝင် လာပြီး ထိုသို့စစ်ဆေးနေချိန်တွင် နေအိမ်များကို ဖျက်စီးခြင်း၊ လာရောက်ရှာဖွေဖမ်းဆီးသူ၏ မိသားစုဝင်များကို ကိုယ်ထိလက် ရောက်နှိပ်စက်ပြုမူခြင်း၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဗုံးဖောက်ခွဲဖျက်စီးခြင်းစသည့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ကျူးလွန် လျက်ရှိကြောင်း ဒေသခံပြည်သူများက မွန်လူထုအသံကို ပြော ပါသည်။

“ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ (၂၁) ရက်တုန်းကဆိုရင် ည (၁၁) နာရီ လောက်မှ ဇာဒီရွာကို ကား (၃) စီးနဲ့ ရောက်လာကြပြီးတော့ ဧ ည့်စာရင်းစစ်မယ်တဲ့။ အဲဒါကို “တံခါးဖွင့်တာ ကြာတယ်” ဆိုပြီး နေအိမ်(တံခါး)တွေကို ရိုက်ချိုးဖျက်စီးတယ်။ မိသားစုဝင်တွေကို ပါးရိုက်တယ်။ ကန်တယ်။ သေနတ်ဒင်တွေနဲ့လည်း ရိုက်နှက်ထု ထောင်းတယ်” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပျူစောထီးအဖွဲ့ဝင်များ၏ အုပ်စုလိုက်ရိုက်နှက်မှုကြောင့် အမျိုး သားတစ်ဦး နံရိုးကျိုးပြီး ဒဏ်ရာအပြင်းအထန်ရရှိခဲ့ကြောင်း သိရ သည်။

“ညပိုင်း စစ်ကားတွေ အင်အားအပြည့်နဲ့လာပြီဆိုရင် အိမ်မှာမနေ ရဲဘူး။ ထွက်ပြေးကြရတယ်။ ထွက်ပြေးတာကို တွေ့ရင် ရိုက်

တယ်။ ဧည့်စာရင်းစစ်မယ်ဆိုပြီး အပြစ်မဲ့ပြည်သူတွေကို အကြောင်း မဲ့ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးနေတယ်” ဟု ဧည့်စာရင်းစစ်ဆေးမှုကို ကြုံတွေ့ ခဲ့သူ ရေဖြူမြို့နယ်မှ ဒေသခံအမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် ရေဖြူမြို့နယ် ကံပေါက်ဒေသအတွင်းရှိ လူသွားလာမှု များပြားသည့်နေရာများတွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက တပ်စွဲ ထားပြီး ဒေသခံပြည်သူများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်း များကို အတင်းအဓမ္မတောင်းယူခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

“စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို မကြိုက်လို့ လူတွေက ဆန့်ကျင်နေ ကြတာ။ (သူတို့က) ပြည်သူတွေကို အကြမ်းဖက်တယ်။ ရိုက် တယ်။ ဟိုတစ်လောကပဲ နိုင်ငံရေးနှင့်မပတ်သက်တဲ့ လူငယ် (၂) ယောက်ကို စွန်ရဲသွေးသောက်အဖွဲ့က မတရားဖမ်းပြီး လမ်းပေါ် မှာပဲ သတ်ပစ်လိုက်တယ်။ သူတို့ လိုချင်တာ မရရင် ပြည်သူတွေကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အကြမ်းဖက်နေတယ်” ဟု ရေဖြူမြို့နယ် ဧကနိကျေးရွာမှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့မှ (၁၈) ရက်နေ့ (၄) ရက်တာကာလ အတွင်း ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ဧကနိ၊ ကညင်အင်း၊ မူးခူး၊ ရလိုင်နှင့် အင်း ပြားကျေးရွာများမှ ဒေသခံပြည်သူ (၉) ဦးအထိ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံခဲ့ ရသည်။

CDM ဝန်ထမ်းများ အလုပ်အကိုင်ရရှိရန် ခက်ခဲနေသည့်အပြင် လုံခြုံရေးအတွက်ပါ စိုးရိမ်ပူပန်နေရ

ဇူလိုင် ၁၄၊ ၂၀၂၂

အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သည့်အနေဖြင့် စစ်အာဏာရှင် လက်အောက်တွင် အမှုထမ်းရန် ငြင်းဆန်ခြင်း (Civil Disobedience Movement - CDM) တွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည့် နယ်ပယ်အသီးသီးမှ CDM ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ယခုအခါတွင် အလုပ်အကိုင်သစ်ရရှိရန် ခက်ခဲနေသည့်အပြင် ဖမ်းဆီးခံရမည် ကို အမြဲတစေ စိုးရိမ်ပူပန်နေရကြောင်း သိရသည်။

အာဏာသိမ်းပြီး (၁) နှစ်ကျော်ကြာပြီးနောက် CDM ဝန်ထမ်း များအနေဖြင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းရန် အခက်အခဲ ရှိလာသည်။ CDM လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဝန်ထမ်းများကို အလုပ်ခန့်ပါက စစ်တပ်က စစ်ဆေးအရေးယူမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်အများစုက CDM ဝန်ထမ်းများကို အလုပ်ခန့်ရန် ငြင်းဆန်နေသည်။

CDM ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် အချိန်ပြည့်အလုပ်တစ်ခု ရရှိရန် အလွန်ခက်ခဲလာသည့်အပြင် ပြည်ပထွက်ခွာခွင့်ပိတ်ပင်ခံထားရခြင်း၊ စစ်တပ်က အချိန်မရွေးဖမ်းဆီးမည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်နေရခြင်းစသည့် ပြဿနာများကိုလည်း ကြုံတွေ့ခံစားနေရကြောင်း မွန်ပြည်နယ် CDM ဝန်ထမ်းအသိုင်းအဝိုင်းက ပြောပါသည်။

“ကျွန်တော်က CDM လုပ်ထားတဲ့ ကျောင်းဆရာဆိုတော့ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းက အလုပ်မခန့်ရဲဘူး။ သူတို့က စစ်တပ်နှင့် ညီ(ပြဿနာဖြစ်)မှာစိုးတော့ အချိန်ပြည့်အလုပ် မခန့်ရဲဘူးတဲ့။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်ကို သနားလို့ အချိန်ပိုင်းခန့်ထားတယ်” ဟု CDM ကျောင်းဆရာတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

CDM ဝန်ထမ်းများထဲတွင် အာဏာသိမ်းပြီး (၁) နှစ်ကျော်ကြာသည် အထိ အလုပ်အကိုင်သစ် မရရှိဘဲ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေသူများလည်း ရှိနေသည်။

“ကိုဗစ်ကာလလည်းဖြစ်နေတော့ အပြင်မှာ စာသင်ရတာလည်း အဆင်မပြေ၊ online class ဖွင့်ဖို့ကျတော့လည်း စစ်အစိုးရက (အင်တာနက်)လိုင်းတွေဖြတ်နေတော့ (ဘယ်လိုလုပ်မလဲ)။ မိဘတွေက အဆင်ပြေလို့ ထမင်းမငတ်တာ” ဟု CDM ကျောင်းဆရာတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

CDM လှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်ခဲ့သည့် ဝန်ထမ်းများကို စစ်တပ်က ပစ်မှတ်ထားပြီး ဖမ်းဆီးအရေးယူမှုများကို လုပ်ဆောင်နေသဖြင့် CDM ဝန်ထမ်းများမှာ လုံခြုံရေးအတွက် အမြဲတစေ စိုးရိမ်ပူပန်နေရသည်။

“ကျွန်မတို့အိမ်ကို ဧည့်စာရင်းလာစစ်တော့ ကြောက်နေရတယ်။ အလုပ်အကိုင်မေးတော့ “မှီခို” လို့ပဲ ပြောလိုက်ရတယ်” ဟု CDM ကျောင်းဆရာတစ်ဦး ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သည့် CDM ဝန်ထမ်းပေါင်း အယောက် (၄,၀၀၀) ကျော် ရှိသည်ဟု သိရသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်း

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းကို ၁၉၈၈ ခုနှစ် လူ့အခွင့်အရေးအတွက် ဖိတ်ခေါ်သည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အားပေးထောက်ခံသော မကျောင်းသားများ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများ၊ မွန်လူထုသမိုင်းသမားများနှင့် လူငယ်များ စုပေါင်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ် ထူထောင်ရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး ချစ်မြေနှင့် စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပေါ်ပေါက်လာရေးတို့ကို အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ထားရှိကာ ထုတ်ဖော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းသည် အကျိုးအမြတ်မယူသော လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးသည် တူညီသော ရည်မှန်းချက်ပေါ်တိုင်ကို တူညီသော အတွေးအမြင်များဖြင့် ချိတ်ဆက်နေကြသော စေတနာ့သန်လှင်များ ဖြစ်သည်။ မွန်ဘာသာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်ပိုင်ဆိုင်မှုများမှ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေများကို စောင့်ကြည့်ထုတ်ဖော်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ် ထူထောင်ရေးနှင့် အသံဆိုင်ရာ ဖိုင်းရှင်းသား လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အနေဖြင့် ကျရာထုတ်ဖော် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြိုင်ပြောင်းလဲရေးများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာနေချိန် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် တွန်းအား ပေးလျှောက်ခဲ့သည်။ မွန်လူထုအသံဟူသော လူ့အခွင့်အရေးစာစောင်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလျှောက်ခဲ့ပြီး လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ များကိုလည်း အခမဲ့အခမဲ့ဖြင့် ထုတ်ဝေလျှက် ချီးမြှင့်သည်။

ပန်းတိုင်
နိုင်ငံသားအားလုံး လူ့အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ ဖုန်းခံစားနိုင်ရေးအတွက်

- ရည်ရွယ်ချက်
- (၁) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များ ပြည့်လုံလှထုတ်ဖော်၊ ပိုမိုပျံ့နှံ့သိရှိနိုင်ရေးအတွက်
 - (၂) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည့်လုံလှထုတ်ဖော် ပညာပေး လှုံ့ဆော်ချက်
 - (၃) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပြည့်လုံမှုမှာ ပူးပေါင်းပါဝင်လာရေးအတွက်

စာတိသ္မိတ်ဆွေများထံမှ ရေဒ်အကြံပြုစာ တောင်းခံခြင်း

မှန်ခင်လေးစားအပ်ပါသော စာမတ်သူပိတ်ဆွေများခင်ဗျား

မြန်မာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ပြုတင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ လူ့အခွင့်အရေးစာစောင်ကို ထုတ်ဝေလျှက်ရှိသည်။ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဟိန္ဒူသေချာစေရန် အကြံပြုခြင်း အထက်တန်း စိတ်ဆန္ဒတည်ငြိမ်မှုများ သောက်စားမှုများဖြင့် အရှိန်ပေးကာကြွင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက စာမတ်သူ ပိတ်ဆွေများအနေဖြင့် မှားလှည်ပေးဆောင်ကြောင်း မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ပန်ကြားအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ စာမတ်စာကြိယများ ပေးလိုက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ စာစောင်များအား ထုတ်ဝေချသူ တုံ့လျှင်ဖြစ်စေ အောက်ပါပိတ်ဆွေအတိုင်း ဝယ်ယူပြီး ပေးလိုက်တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

ဦးစာမတ်စာမတ်ဖြင့်
ပါဠိကံထား
မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်း

Human Rights Foundation of Monland - Burma
P.O Box 35,
Sangkhlaburi Post Office, Kanchanaburi 71240,
Thailand.